

שני רעים יצאו לדרך...

(המשך מעמוד 5)
המרחק נא לי הגד
שני רעים יצאו לדרך
מי מהם ישוב בוגד ?

בבית ידעו כי אליהו יצא לעבודת מידוה, בסביבת גת. בעבודה ידעו כי עליו להתמסר לענין משפחתי דחוף.

המשפט

התפקיד לא היה קל. לא עמדו לרשות השניים אמצעים רבים. היה עליהם לפגוע בלורד, מבלי לפגוע במישהו אחר. לכן אי אפשר היה לירות על המכונית בנוסעתה, אלא היה צורך לבצע את המעשה ליד הבית. מעל לכל: אסור היה בשום פנים ואופן לפגוע במצרי. כי הריגת מצרי היתה מבטלה את כל ההשפעה הפוליטית של הפעולה כלפי הערבים.

לבסוף נודקה בעיה מעשית מאד: דרך הנסיעה. הפקודה היתה לנסוע במכונית או לנוע ברגל, אך בשום פנים לא להשתמש באופניים. המחחרת למדה מנסיונה כי האופניים משקלים: אין להם המהירות של המכונית, וגם לא קלות התנועה של הולך-הרגל, המסוגל להיעלם בחצר או בסימטה צדדית.

לשניים לא היתה מכונית. הם החליטו לא לרחות את הפעולה. בניגוד לפקודה המפורשת בחרו, משום מה, באופניים. בואת חרצו את גורלם.

אך יתכן מאד כי שני האליהו השיגו במשפט, אחרי מעצרו, יותר מאשר במעש. כי בשום הודמנות אחרת, לא לפני ולא אחרי כן, דיבר הנוער העברי אל הנוער הערבי בצורה כה פשוטה ובלתי-אמצעית.

העולם כולו שלח את מיטב כתביו לאולם בית-הדין. הם ישבו מרותקים, נעצו את עיניהם בשני הצעירים. לא היתה שום אפ-שרות לתת להם הוראות מן הארץ. אך גם לא היה צורך. הם התנגדו בשיקול-דעת מופתי, קיבלו על עצמם את מלוא האחריות, הדגישו את מאמצם שלא לפגוע בשוטרי המצרי, יצאו בהתקפה רבתה על האימפריה הבריטית, הודיעו שאינם ציונים אלא לוחמי-שיחרור ארצי-ישראליים.

היה זה קו שעורר נימות עמוקות בלב המצרים. שנתיים לפני כן הקיפו טאנקים בריטיים את ארמון המלך פארוק. הכריזו חזרה למנות ראשי-משלה פרו-בריטי. הי-עלבון לא נשכח. השוטרים, הסוהרים, הי-משפטים התייחסו על שני הארצי-ישראליים כאל נוקמי נקמתם. יותר מכן: הם ראי-במשפט אפשרות של הגנה גדולה לעצמאות מצרית. זיכוי השניים היה יכול להיות סטירת-לחי מצרית בפני השליט הבריטי השנוא.

מאחר שלא הופיע עורך-דין ישראלי, מינה בית-המשפט את טובי עורכי-הדין המצריים, שנכנסו למשפט בכל ליבם. נא-מיהם הזכירו את גדולי הנאומים במשפט דרייפוס. מעולם לא נשמעו דברים כאלה במצריים.

קרא הסניגור: "העם היהודי הוא עם רודף שלום מטבעו... מעשים כאלה (כמו רדיפת הנאצים את היהודים) הלכו ונישנו נגד המיעוט המושלמי בסרביה (ואילו הממ-שלה הבריטית החליטה) לסגור את דלתות ארץ-ישראל, המשלט היחיד שנשאר לאומללים אלה שברחו מפני מעניהם... מעילה בהב-טחות שניתנו (עלידי האנגלים) ליהודים... (הצעירים היהודיים) החזיקו את אנגליה כאחריות לדומות האלה. כי היא סגרה את שערי ארץ-ישראל ברגעים החמורים ביותר, כשזה גרם למוותם של רבים... הצעיר הזה סיכן את חייו בשרות ארצו ובהתאם למצפוננו. זהו פשע פוליטי, שה-מניע שלו הוא אצילי: אהבת המולדת... אהבתם זו למולדת — הדומה לאהבתי שלי את מולדתי, אף-על-פי שיש הפרש ביני-הם — זוהי המגינה עליהם בפני אכזריות התיק!"

יותר מכל התרשם מן השניים עורך-הדין חסן חוסיני, שבילה שעות ארוכות אחר-

אשר ליוצקי טירב להגן עליהם אחרי שלא רצו לקבל את קוההגנה לו. עורך-דין קייזרמן, אילו פנה אבינו של בית-צורי, יעץ לו שלא לבזבז כסף על הגנה משפטית שלא תוכל להועיל.

בבית-הסוהר היה אנטי-בריטי מובהק. בושה היא ששני אלה מארץ-ישראל עשו את אשר אין לנו אומץ-הלב הדרוש לעשות, אמר. כעבור זמן מה נכלא עלידי הבריטים.

אולם החוק היה ברור. השופטים, בארץ שהיתה כבושה למעשה בידי הבריטים, לא יכלו לזכות אותם. פסק-דינם של השניים הועבר לחוזה-דינתו של המושתי המצרי. במלים אחרות: הם נידונו למות, לפי הסגנון המצרי.

בכל זאת קיח הכל לת-ינה. המלך פארוק שיחק עם הרעיון, כדי לנקום באנגלים שהעליבוהו בצורה כה צורבת. ראשי-הממ-שלה, אחמד מאהר, מצרי ליברלי ותרבותי, רמז לעורך-דין יהודי-אנגלי שכבר חתם על חנינה לבית-צורי, ואז קרתה טרגדיה שנייה. מאהר נרצח בדרכו לפלמנגט, בו עמד להכ-ריו מלחמה על איטליה וגרמניה.

הרצח השני שינה מיד את כל המפה. המצרים שוב לא יכלו לתת חנינה לרוצחים פוליטיים. מחשש פן יצדיקו גם את הרצח של ראשי-משלתם, וינסטון צ'רצ'יל קם בפרלמנט הבריטי וודש בצורה חד-משמעית, בנאום חסרת-תקדים כי שני הארצי-ישראליים יוצאו להורג.

לשוא ניסה אבינו של בית-צורי לשגר בקשות-חנינה אחרונות למלך פארוק. אחרי שהצנזורה גנזה את מכתביו, נעזר עליידי מנהל הדואר התל-אביבי שהגניב את המכתב לשק שירד מצריימה אחרי שכבר עבר צנזורה.

באב ב 1945, בלי הודעה מוקדמת, הרי-עברו חכים ובית-צורי אל הגרודם. הולכשו מדים אדומים (החלופה היפה ביותר שלבש-תי בחי"י, אמר חכים). התפללו ועלו אל עיבת-החנק — בית-צורי חציעשה אחרי חכים.

התוצאה

כבר למחרת הרצח יצאו מנהיגי הסוכנות היהודית בקריאה כמעט-היסטרית להסגיר את הסורויסטים. היה ברור שהאנגלים ית-נקמו. צריך היה להקדים תרופה למכה, לפ-חות במסע התנצלות.

"הרצח פגע בי יותר מאשר מות בני י!" קרא חיים וייצמן. "מעשה מתועב!" הכריז ישראל רוקח, ראש עיריית תל-אביב. אליהו גולומב, שכתב במקרה באותו יום מאמר, בו הודיע שהישוב עצמו יבער את הטרור, אך לא יסגיר איש לידי האנגלים, הוסיף למאמר קטע בו חזר בו מדבריו, ורש את הסגרת הפורשים. אפילו המפלגה הרבינור-ניסטית גינתה את המעשה, אם כי בהריפות פחותה יותר.

איש מהם לא ידע כי לא היה צורך בכל ההיסטריות. במישוף סודי, שנתפרסם רק בשנה שעברה כתב צ'רצ'יל לשר-המושבות שלו 11 יום אחרי הרצח כי יש להיכנע מפפולות נגד המנהיגים "מתונים", כי זה רק יעזור לקיצונים, אלא יש לעודד את חיים וייצמן וחסידיו להתגבר על המחחרת בכוחות עצמם**.

נקמתו האמתית של הלורד מוין באה בצורה אחרת. הנהגת הישוב התקרבה לאנג-לים, זנחה כל אפשרות ליצור ברית עם הערבים. בעקבות של סרגייה יונית התי-קרבה למחמת-העמים הגדולים בין עברים וערבים. עשר שנים אחרי ששני הצעירים הצעירים ירדו מצרימה, להרוג את הלורד הבריטי שסימל את שיעבוד מצריים לאנגלים, סיפקה ישראל תירוץ נואשים לאנגלים להמשיך בכיבוש סואץ, נתלתה בשריפים העלובים דאחרונים של האימפריאליזם הי-בריטי במצריים כהגנה בפני אותו נוער מצרי לאומי אשר העריץ, בשעתו, את השניים מאחורי מעקה ספסל-הנאשמים.

רצח פוליטי הוא המיד דבר מכווער. הפרת-מרות וכפירה בשלטון הרוב הוא לרוב דבר מוזיק. אולם כעבור עשר שנים מתגנב החשד ללב כי שני הצעירים העבריים תפסו, באופן אינסטינקטיבי ובאורח פלא, ללא עזרתה של אידיאלוגיה בהירה ומגו-בשת, כמה אמיתות פוליטיות על עתידו של המרחב, שנעלמו עד היום הזה מעיני מנהיגיה של מדינת-ישראל.

* שנפל כטייס בחיל-האוויר המלכותי, בקרב על בריטניה.
** בספרו האחרון על המלחמה, עמוד 708 של המהדורה האנגלית.

נותרו

6 ימים

להגרלת
המיליון העממי
החדש תשי"ד
1954

40.000 × 2
30.000 × 1
20.000 × 1
15.000 × 2
10.000 × 2
4.000 × 4
1.000 × 12
ועוד מאות זכויות

להשיג בזמננים בכל הבנקים * להשיג בתשלומים בכל סניפי בנק הפועלים, בקופות מילוא וחסכון, בנק זרובל וכל הלואה וחסכון בארץ

ארגון לאשראי בע"מ

רחוב אחד-העם 11 תל-אביב

צלחות מעופפות בשני חיפה

עובדה או פנטזיה? מי יכול להוכיח? הצילום יכול!

תכינו לכם מצלמה מפורטו ברנר וכשיופיעו ה"צלחות" עוד פעם תצלמון — יהיה כדאי

פוטו-ברנר חיפה, רחוב החלב 31

ארגון לאשראי בע"מ

רחוב אחד-העם 11 תל-אביב.

פתרון למבחן ההגיון

הרפתקה בכית'ימונין

שם אדם גורמלי אינו מתדפק על הדלת לפני שהוא נכנס לחדר, בו הוא מתגורר ביחידה. הסברו של סמואל כי הוא טעה בחדר, לאחר שהוא התדפק פעמים מספר על דלת חזרה של נעמי, עורר מיד את חשדותיה של הבלשית הצעירה.

תעלומת המגינה הגנוזה

יוסף בן-מתתיהו קיבל את הכינוי יוספוס פלאויוס זמן רב לאחר נפילת יודפת, כאשר כבר היה אורח רומאי. בהיותו במערה אפילו לא חלם כי יודבק בו שם זה.